

Sbírka zákonů

Československé socialistické republiky

Částka 50

Vydána dne 3. října 1961

Cena 60 haléřů

OBSAH:

106. Vládní usnesení, kterým se stanoví zásady pro zabezpečení práce žáků a studentů ve výrobě

106

VLÁDNÍ USNESENÍ

ze dne 30. srpna 1961,

kterým se stanoví zásady pro zabezpečení práce žáků a studentů ve výrobě

Vláda Československé socialistické republiky stanoví podle zákona č. 188/1960 Sb., o soustavě výchovy a vzdělávání (školského zákona):

I

Účel zásad a rozsah jejich působnosti

1. Účelem zásad je zabezpečit práci žáků a studentů ve výrobě. Tato práce je jednou z nejdůležitějších cest, jimiž se ve smyslu usnesení ústředního výboru Komunistické strany Československa z dubna 1959 a podle školského zákona uskutečňuje spojení škol se životem a s prací ve výrobě. Práce ve výrobě, která se stala na školách novým druhem vyučování, je i významným prostředkem výchovy všestranně rozvitého a vzdělaného člověka a její nedílnou složkou.

2. Zásady upravují práci, kterou vykonávají ve výrobě žáci středních všeobecně vzdělávacích škol, odborných škol a středních odborných škol nevýrobního směru a studenti vysokých škol. Na práci, kterou vykonávají ve výrobě žáci odborných škol a středních odborných škol výrobního směru, se tyto zásady vztahují, jen pokud jejich práce ve výrobě má trvat souvisle alespoň po dobu dvou týdnů.

3. Rozsah práce žáků a studentů ve výrobě určují učební plány a učební osnovy. Doplnuje ji zpravidla odborné vyučování ve škole.

4. Provozní a odborná praxe žáků a studentů je upravena zvláštními předpisy.

II

Právní poměry žáků a studentů při práci ve výrobě

1. Žáci se pro práci ve výrobě zásadně nepřijímají v závodech do pracovního poměru. Jsou však do pracovního poměru přijímáni, má-li jejich práce ve výrobě trvat souvisle alespoň po dobu dvou týdnů.

2. Studenti se pro práci ve výrobě přijímají v závodech vždy do pracovního poměru.

III

Zařazování žáků a studentů do práce ve výrobě

1. Žáci a studenti škol netechnického směru se zařazují zásadně do oborů výrobních, a to přibližně v počtech, které jsou úměrné ekonomické struktuře průmyslu a zemědělství příslušného okresu. Přihlíží se k tomu, aby obory byly v souladu s vý-

chovným cílem příslušného typu školy a aby žáci a studenti pracovali v závodech, které jsou v místě nebo nejbližším okolí sídla školy. Práce ve výrobě musí být organizována tak, aby pomáhala lepšímu zvládnutí studijního oboru. Se zřetelem k daným podmínkám se při stanovení oborů pokud možno přihlíží i k osobním zájmům žáků a studentů.

2. Žáci a studenti škol technického směru se zařazují vždy do oborů výrobních se zřetelem na směr jejich studia.

3. Žáci a studenti se zařazují jen do závodů, které vyhovují z hlediska bezpečnosti práce i z hlediska hygienického a protiepidemiologického a jsou organizačně dobře vedeny a technicky náležitě vybaveny. Žáci a studenti jedné školy se zařazují pokud možno do jednoho závodu.

4. Obory a závody, do nichž se zařazují žáci škol netechnického směru, stanoví rada okresního národního výboru sídla školy na návrh školské a kulturní komise okresního národního výboru, zpracovaný ve spolupráci s ostatními orgány okresního národního výboru, s okresní odborovou radou, s okresním výborem Československého svazu mládeže, se závody a školami.

5. Závody, do nichž se zařazují žáci škol technického směru a studenti, stanoví rada krajského národního výboru sídla závodu v dohodě s krajským národním výborem sídla školy. Návrhy připravují školy po projednání s příslušnými závody.

6. Obory a závody stanovené podle bodů 4 a 5 jsou pro závody a školy závazné. Stanovené závody jsou povinny zajistit pro žáky a studenty potřebný počet pracovišť.

7. Podle stanovených oborů a závodů uzavírají jednotlivé školy a závody úmluvu o zajištění práce žáků a studentů ve výrobě. Brání-li uzavření úmluvy mezi školou a závodem nějaké překážky, zajistí okresní národní výbor ve spolupráci s orgánem nadřízeným závodem a s okresní odborovou radou, popřípadě krajský národní výbor ve spolupráci s orgánem nadřízeným závodem a s krajskou odborovou radou, aby překážky byly odstraněny a úmluva mezi školou a závodem byla uzavřena.

8. Úmluva o zajištění práce žáků a studentů ve výrobě se uzavírá podle vzorové úmluvy, která je součástí těchto zásad, přičemž se přihlíží k místním podmínkám. Úmluva se uzavírá vždy nejpozději do konce měsíce června a zpravidla na dobu jednoho kalendářního roku. V téže lhůtě se škola a závod současně dohodnou na hlavních ukazatelích pro plán na celý několikaletý výchovný cyklus (počty žáků a studentů, počet týdenních hodin, který bude odpracován za rok, druhy povolání apod.).

IV

Zajištění práce žáků a studentů ve výrobě

1. Za práci žáků a studentů ve výrobě odpovídá ředitel závodu svému nadřízenému orgánu a za

práci žáků i příslušnému národnímu výboru. Za plnění výchovných cílů při práci žáků ve výrobě spolupovídá ředitel školy a při práci studentů ve výrobě děkan fakulty a na vysokých školách, které se nedělí na fakulty, rektor vysoké školy.

2. Řízením práce žáků a studentů ve výrobě a jejím zajištěním po stránce organizační a výchovné pověřil ředitel závodu bez újmy své odpovědnosti v dohodě s odborem školství a kultury okresního národního výboru pracovníky z útvaru podnikové výchovy, popřípadě z jiného útvaru, kteří přitom spolupracují s vedoucími škol, jež do závodu vysílají své žáky a studenty. Počet těchto pracovníků určuje ředitel závodu podle počtu žáků a studentů a podle charakteru výroby. Přitom se řídí pokyny nadřízeného orgánu.

3. Podle charakteru oboru rozdělí závod třídu žáků nebo ročník studentů pro práci ve výrobě na skupiny obdobně, jak tomu je u učňů. Studenti, popř. i žáci, se přidělují na pracoviště i jednotlivě.

4. Přímým vedením práce žáků a studentů ve výrobě se pověřují vybraní pracovníci, politicky vyspělí, odborně kvalifikovaní, kteří mají dobrý poměr k mládeži, vyhovují také z hlediska zdravotního a pokud možno mají i pedagogické zkušenosti. Při výběru a při hodnocení činnosti těchto pracovníků spolupracuje závod se školou. Práva, povinnosti i odměňování pověřených pracovníků se řídí předpisy platnými pro mistry odborného výcviku učňů nebo pro instruktory individuálního výcviku učňů. Jestliže pověřený pracovník přímo vede práci žáků a studentů ve výrobě obdobně jako mistr odborného výcviku učňů, nepověřuje se dalšími jinými úkoly. Závod vede tyto pracovníky k tomu, aby si stále zvyšovali svoji politickou a odbornou způsobilost, zejména zajišťuje, aby získali pedagogickou kvalifikaci nebo si ji doplňovali obdobně jako pracovníci pověřeni výchovou učňů.

5. V zemědělských závodech mohou být zcela výjimečně přímým vedením práce žáků a studentů ve výrobě pověřeny kvalifikované osoby, které nejsou pracovníky zemědělských závodů, jestliže tyto závody nemají vhodného pracovníka pro tuto funkci. Funkcí je pověřuje závod po projednání se školou a se souhlasem odboru školství a kultury a odboru zemědělství okresního národního výboru. Pověřené osoby mají práva a povinnosti obdobně jako mistři odborného výcviku učňů a jsou odměňovány v rámci schváleného rozpočtu závodu, popřípadě zemědělským odborem okresního národního výboru stejně jako mistři odborného výcviku učňů.

6. V závodech se žákům přiděluje pokud možno produktivní práce v souladu s výchovným cílem školy podle rámcových učebních osnov a s přihlédnutím k výrobním možnostem závodu, popřípadě k osobním zájmům žáků o určité povolání. Studentům přiděluje závod produktivní práci odpovídající výchovným cílům vysoké školy a zařazuje je do tarifních tříd, které odpovídají jejich dříve získané kvalifikaci v určitém povolání. Přitom závod dbá,

aby se studenti nepřidělovali jenom k úzce specializovaným pracím, nýbrž aby byli s příslušným oborem seznamováni v plné šíři. Závod dále dbá, aby pracoviště vyhovovala po stránce bezpečnostní, hygienické a epidemiologické, aby pracoviště byla vybavena pokud možno novou technikou, aby žáci a studenti měli na nich příležitost osvojit si účelnou organizaci výroby. Závod musí v organizaci práce ve výrobě zavést takový postup, který žákům a studentům umožní důkladně poznat a osvojit si pokrokový technologický proces výroby. Závod vytváří žákům a studentům takové podmínky, aby postupně získali základy pro dělnickou kvalifikaci, popřípadě si tuto kvalifikaci zvyšovali.

7. Závod zajistí ve spolupráci se školou a lékařem přiměřená pracoviště pro žáky a studenty se změněnou pracovní schopností.

8. Začátek pracovní doby žáků a studentů stanoví závod v dohodě se školou a s přihlédnutím k pedagogickým požadavkům.

9. Jednotlivé školy spolupracují s pověřenými pracovníky závodů a pomáhají jim zajišťovat dobrou úroveň pedagogické práce a vytvářet takové podmínky, aby žáci a studenti mohli s úspěchem pracovat ve výrobě. Na škole se tímto úkolem pověřuje bez újmy odpovědnosti vedoucího školy potřebný počet učitelů. Za tuto činnost se učitelům středních škol započítává jedna vyučovací hodina týdně za každou skupinu žáků. Jsou-li pracoviště vzdálena nebo rozptýlena, může okresní národní výbor stanovit, že se jim započítává další jedna hodina týdně. Učitelům vysokých škol stanoví míru započtení této činnosti do učebního úvazku rektor vysoké školy. Náklady spojené s pověřováním učitelů uvedenou činností hradí osobní úřad. Přitom však nesmí být překročeny plánované mzdové fondy.

10. Výzkumný ústav pedagogický v Praze a Bratislavě a Ústav odborného školství v Praze mohou se souhlasem příslušného okresního národního výboru pověřit učitele střední školy zvláštním výzkumným úkolem při práci žáků ve výrobě. Náklady se zvláštním výzkumným úkolem spojené hradí uvedené ústavy.

11. Učitelům dojíždějícím do místa práce ve výrobě přísluší náhrada skutečně prokázaných výdajů při použití veřejných hromadných dopravních prostředků podle vyhlášky ministra financí č. 480/1950 Ú. l., ve znění vyhlášky č. 72/1952 Ú. l. Tuto náhradu jim poskytuje jejich osobní úřad.

12. Pracovníci zúčastnění na práci žáků a studentů ve výrobě odpovídají za své činnosti též podle zákona č. 71/1958 Sb., o závazcích k náhradě škody způsobené zaměstnancem porušením povinností z pracovního poměru.

13. Společenské organizace závodů a škol pomáhají ve smyslu usnesení svých ústředních orgánů k tomu, aby práce žáků a studentů ve výrobě probíhala úspěšně. Kromě toho tyto organizace vytvá-

řejí v závodech podmínky, aby se žáci a zejména studenti mohli aktivně zúčastňovat jejich činnosti.

V

Péče o žáky a studenty

1. Závody spolu se školami odpovídají za plnění výchovných cílů při práci žáků a studentů ve výrobě a za dodržování učebních osnov této práce.

2. Závody zajišťují a odpovídají za bezpečnost a ochranu zdraví žáků a studentů při práci ve všech provozech ve stejném rozsahu jako u svých pracovníků. Soustavně seznamují žáky a studenty s předpisy o bezpečnosti a hygieně práce a vedou je k jejich dodržování. Přidělují jim na pracovištích práci odpovídající jejich věku a zdravotní způsobilosti obdobně jako učňům. Důsledně dodržují předpisy o zaměstnávání mladistvých. Žákům a studentům mladším než 18 let nesmí přidělovat práce, při nichž se poskytují příplatky za prostředí škodlivé zdraví. Zapůjčují jim ochranné pomůcky a ochranný oděv, popřípadě jim poskytují též pracovní oděv a obuv, pokud pracují ve výrobě po delší dobu, podle předpisů platných pro pracovníky, a dbají, aby jich při práci používali a aby pracovali ve vhodném pracovním oděvu.

3. Krajské a okresní ústavy národního zdraví zajišťují preventivní vstupní a periodické lékařské prohlídky žáků a studentů v rozsahu obdobném jako u učňů, zejména posuzují zdravotní způsobilost jednotlivých žáků a studentů pro vybraný obor.

4. Žákům a studentům poskytuje závod náhradu škody za pracovní úrazy, které při práci ve výrobě utrpěli, podle předpisů platných pro pracovníky. Žáci a studenti jsou pojištěni proti následkům úrazu i smlouvami o úrazovém pojištění žáků uzavřenými ministerstvem školství a kultury a ministerstvem zdravotnictví se Státní pojišťovnou. Státní pojišťovna neposkytuje však z těchto smluv žádné plnění, považuje-li se poškození žáka nebo studenta za pracovní úraz podle předpisů o sociálním zabezpečení nebo podle předpisů o náhradě škody za pracovní úraz, popřípadě podle jiných obdobných předpisů, a jestliže na základě těchto předpisů vznikne nárok na odškodnění. Závody vedou evidenci a registraci pracovních úrazů žáků a studentů obdobně jako u pracovníků.

5. Žáci a studenti jsou nemocensky pojištěni a důchodově zabezpečeni jednak z důvodu studia v rozsahu stanoveném vyhláškou č. 102/1957 Ú. l., jednak z důvodu práce ve výrobě v rozsahu stanoveném vyhláškou č. 8/1960 Sb., která zároveň upravuje souběh obou pojištění. Přitom platí, že žáci, kteří pracují ve výrobě v pracovním poměru, a studenti jsou z tohoto důvodu pojištěni obdobně jako pracovníci.

6. Rodičům žáků a studentů, popřípadě žákům a studentům samým, mají-li nezaopatřené děti, po-

skytují se přídatky na děti podle zákona č. 54/1958 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění zákona č. 16/1959 Sb.

7. Pro účely pedagogické a pro odměňování žáků, kteří pracují ve výrobě bez pracovního poměru, se může celková doba jejich práce ve výrobě podle charakteru práce a v souladu s učebními osnovami a cílem příslušného typu školy dělit na přípravné období a období odborného rozvoje. Délku období stanoví závod v dohodě se školou. Žáci, kteří pracují ve výrobě bez pracovního poměru, se odměňují obdobně podle ustanovení §§ 2 a 3 vyhlášky č. 130/1958 Ú. l., o finančním a hmotném zabezpečení učňů, a podle směrnic příslušných ústředních úřadů a orgánů vydaných k této vyhlášce.

8. Žáci, kteří pracují ve výrobě v pracovním poměru, a studenti odměňují se podle předpisů platných pro příslušnou kategorii pracovníků.

9. Žákům, kteří pracují ve výrobě bez pracovního poměru, poukazuje se odměna v přípravném období na zvláštní účet školské organizace Československého svazu mládeže zpravidla za celou skupinu žáků a v delších obdobích a používá se jí v dohodě se sdružením rodičů a přátel školy zejména na úhradu různých potřeb žáků spojených s jejich prací ve výrobě, např. na nákup pracovních oděvů a obuvi nebo na úhradu nákladů spojených s odbornou exkurzí. V období odborného rozvoje se těmto žákům odměna vyplácí přímo. Nemí-li práce těchto žáků rozdělena na přípravné období a období odborného rozvoje, poukazuje se odměna na zvláštní účet školské organizace Československého svazu mládeže, jsou-li žáci odměňováni obdobně podle § 2 vyhlášky č. 130/1958 Ú. l.; jsou-li však odměňováni obdobně podle § 3 citované vyhlášky, vyplácí se jim odměna přímo. Přitom odměňování podle ustanovení § 2 citované vyhlášky přichází v úvahu v období, kdy žáci získávají základní odborné vědomosti a dovednosti, a odměňování podle ustanovení § 3 v období, kdy již získané vědomosti a dovednosti uplatňují na produktivních a jiných hospodářsky užitečných pracích.

10. Žákům, kteří pracují ve výrobě v pracovním poměru, a studentům vyplácí se odměna přímo a v mzdovém období stanoveném pro pracovníky.

11. Na odměňování žáků a studentů se nevztahuje rozhodnutí tajemníka Státní mzdové komise ze dne 6. června 1960 č. 20, kterým byly schváleny rámcové směrnice pro odměňování a hmotné zabezpečení nevyučených mladistvých dělníků.

12. Žákům a studentům, jimž se odměna vyplácí přímo, upravuje se stipendium podle směrnic o poskytování stipendií. Žákům a studentům, kteří při dobrém prospěchu prokazují zvláště dobré výsledky v práci ve výrobě, může být v rámci zásad o poskytování stipendií čas od času školou přiznána zvláštní jednorázová odměna. Podrobnosti o těchto odměnách stanoví ministerstvo školství a kultury v dohodě s ministerstvem financí.

13. Nezletilí žáci a studenti se posuzují u rodičů pro účely daně ze mzdy jako vyživované osoby bez ohledu na výši příjmu, kterého dosáhli při práci ve výrobě. K zletilým žákům, kteří pracují ve výrobě v pracovním poměru, a k studentům se při výpočtu daně ze mzdy u rodičů přihlíží jako k vyživovaným osobám, jen nepřesahuje-li měsíční příjem těchto žáků a studentů 200,— Kčs. Zletilí žáci, kteří pracují ve výrobě bez pracovního poměru, a všichni žáci a studenti vykonávající příležitostně práce o prázdninách na brigádách apod., se posuzují u rodičů pro účely daně ze mzdy jako vyživované osoby bez ohledu na výši dosaženého výdělku.

14. Závody poskytují závodní jídelně zaměstnavatelský příspěvek za žáky a studenty, kteří se při práci ve výrobě stravují v závodní jídelně. Výše příplatku se řídí předpisy platnými pro jeho poskytování za pracovníky. Kromě toho za studenty, kteří se při práci ve výrobě stravují v závodní jídelně, poskytuje vysoká škola závodní jídelně stipendijní podporu 1,25 Kčs na oběd nebo na večeři a za studenty, kteří odebírají dietní jídla, 3,45 Kčs na oběd nebo na večeři. O tuto částku platí studenti za jídlo v závodní jídelně méně než ostatní pracovníci.

15. Závody zajišťují žákům a studentům podle možnosti ubytování a používání zlevněné závodní dopravy stejně jako svým pracovníkům. Při používání veřejných hromadných dopravních prostředků do místa, kde žáci a studenti pracují ve výrobě, poskytuje se jim sleva jízdného podle směrnic ministerstva dopravy a spojů.

16. Žáci, kteří pracují ve výrobě v pracovním poměru, a studenti mají při splnění zákonných podmínek nárok na placenou dovolenou na zotavenou. Užívají léčebné péče poskytnuté v závodních zdravotnických zařízeních a popřípadě se podílejí na podnikových fondech pracujících, na závodní rekreaci a na ostatních sociálních vymoženostech, které pracovníkům zajišťují kolektivní smlouvy.

17. Hmotná odpovědnost žáků, kteří pracují ve výrobě v pracovním poměru, a studentů vůči závodu se řídí zákonem č. 71/1958 Sb., o závazcích k náhradě škody způsobené zaměstnancem porušením povinností z pracovního poměru, s těmito odchylkami: Se žáky a studenty nelze uzavírat smlouvu o odpovědnosti za hodnoty svěřené jim k vyúčtování. Výši náhrady škody určuje vedení závodu po projednání nejen se závodním výborem základní organizace ROH na závodě a s žákem nebo studentem, ale i s vedoucím příslušné školy.

18. Žáci, kteří pracují ve výrobě v pracovním poměru, a studenti, kteří vykonali kvalifikační zkoušku, popřípadě závěrečnou učňovskou zkoušku, odpovídají za vadnou práci (zmetky) podle předpisů platných pro pracovníky.

19. Při odpovědnosti žáků, kteří pracují ve výrobě bez pracovního poměru, se postupuje obdobně podle bodu 17. a vykonali-li kvalifikační zkoušku,

popřípadě závěrečnou učňovskou zkoušku, i obdobně podle bodu 18.

VI

Hodnocení prospěchu a chování a získání dělnické kvalifikace

1. Prospěch a chování žáků a studentů při práci ve výrobě pravidelně hodnotí pracovníci pověřeni přímým vedením práce žáků a studentů ve výrobě ve spolupráci s pověřenými učiteli. Žákům se výsledky práce ve výrobě zaznamenávají známkou na vysvědčení podle klasifikačního řádu. Studentům se zaznamenává absolvování práce ve výrobě ve studijním průkazu formou zápočtu na základě hodnocení v závodě.

2. Žáci, kteří pracovali ve výrobě v určitém povolání bez pracovního poměru a vykonávali práce určité tarifní třídy, mohou konat žákovskou kvalifikační zkoušku ze znalostí a dovedností požadovaných pro výkon práce v této třídě, nejvýše však ve IV. tarifní třídě. Po vykonání této zkoušky obdrží osvědčení o přiznání této třídy jako prozatímní kvalifikační třídy. Vstoupí-li žák, který úspěšně vykonal tuto zkoušku, do šesti měsíců po skončení studia do pracovního poměru, přizná se mu prozatímní kvalifikační třída jako definitivní kvalifikační třída. Vstoupí-li však do pracovního poměru po uplynutí šesti měsíců od skončení studia, přizná se mu prozatímní kvalifikační třída jako definitivní kvalifikační třída jen v případě, že při výkonu práce prokáže teoretické a praktické znalosti a dovednosti požadované pro tuto třídu.

3. Žáci, kteří pracovali ve výrobě v pracovním poměru, a zejména studenti, jestliže po dobu, která je úměrná době stanovené zkušebním zaškolovacím plánem, vykonávali v některém povolání práci určité tarifní třídy, konají zkoušky ze znalostí a dovedností požadovaných pro výkon práce v této třídě, která se jim pak přizná jako definitivní kvalifikační třída.

4. Žáci a studenti mohou po uplynutí doby, kterou stanoví závod, konat kvalifikační zkoušky pro přiznání dalších vyšších kvalifikačních tříd. Tyto kvalifikační třídy jim budou přiznány jako třídy definitivní až v době, kdy to je v souladu s plánem výroby a potřeby odborně kvalifikovaných pracovníků závodu.

5. Přiznání definitivních tříd se žákům a studentům zaznamenává v kvalifikačních průkazech, jež se jim k tomu účelu v závodech vydávají.

6. Žáci a studenti starší než 18 let mohou se přihlásit k závěrečné učňovské zkoušce, jestliže konali po přiměřenou dobu práce příslušného oboru a osvojili si potřebné vědomosti a dovednosti. Pro tyto zkoušky platí ustanovení § 23 učňovského zákona a předpisy toto ustanovení provádějící.

VII

Plánování a evidence žáků a studentů

1. Žáci a studenti jsou pro práci ve výrobě přijímáni v závodech mimo evidenční stav pracovníků s výjimkou předvstupní vysokoškolské praxe a letní aktivity mládeže (práce o prázdninách na brigádách apod.).

2. Mzdy za práci žáků a studentů se vyplácejí ze mzdového fondu.

3. Evidence žáků a studentů a jim vyplácených odměn je v závodech vedena odděleně.

VIII

Finanční zajištění

1. Náklady, které vzniknou závodu s prací žáků a studentů ve výrobě, se hradí z prostředků závodu na vrub nákladů na výrobu a oběh.

2. Financování a účtování nákladů podle bodu 1 upravují v podrobnostech směrnice ministerstva financí.*) Způsob úhrady nákladů, které vzniknou jednotnému zemědělskému družstvu s výrobní prací žáků a studentů, upravují směrnice ministerstva zemědělství, lesního a vodního hospodářství.**)

IX

Rízení práce žáků a studentů ve výrobě

1. Národní výbory, ústřední úřady a orgány a ministerstvo školství a kultury řídí a kontrolují práci žáků a studentů ve výrobě obdobně jako při výchově učňů.

2. Národní výbory se starají o vytváření podmínek pro úspěšnou práci žáků ve výrobě a vykonávají přitom všeobecný, popřípadě i odborný dozor, obdobně jako při státním dozoru na výchovu učňů.

3. Příslušné ústřední úřady a orgány vytvářejí ve spolupráci s ministerstvem školství a kultury předpoklady pro úspěšnou práci žáků a studentů ve výrobě, která se uskutečňuje na závodech v oboru jejich působnosti.

4. Ministerstvo školství a kultury ústředně ideově a pedagogicky řídí práci žáků a studentů ve výrobě a vykonává přitom ústřední všeobecný, popřípadě i odborný dozor obdobně jako při státním dozoru na výchovu učňů.

5. Příslušné ústřední úřady a orgány v oboru své působnosti ústředně odborně řídí a kontrolují práci žáků a studentů ve výrobě v souladu s těmito zásadami i v souladu s ideovými a pedagogickými zásadami ministerstva školství a kultury, a zajišťují, aby jim podřízené orgány všech stupňů prováděly

*) Směrnice ze dne 7. listopadu 1959 čj. 117/64.520/1959 (Věstník MF 1959, č. 8 a Věstník MF 1960, č. 13—14).

**) Ustanovení čl. V směrnic ze dne 21. prosince 1959 čj. 913-102.920/1959 (Věstník MZ 1960, č. 1).

děly na práci žáků a studentů ve výrobě odborný dozor přímo v závodech.

6. Orgány odborových organizací dozírají na práci žáků a studentů ve výrobě z hlediska bezpečnosti práce a ochrany zdraví.

7. Vedoucí škol pravidelně zjišťují přímo v závodech, jak je plněna úmluva a učební osnovy, jaká je úroveň a metody výchovy žáků a studentů a jaké jsou její výsledky. K odstranění zjištěných nedo-

statků učiní vedoucí škol potřebná opatření a není-li to v jejich pravomoci, upozorní na ně závod nebo národní výbor.

X

1. Pro účely těchto zásad se za závod považují i jiné organizace a zařízení (např. družstva).

2. Tyto zásady nabývají účinnosti dnem 1. září 1961.

Široký v. r.

Příloha k vládnímu usnesení č. 106/1961 Sb.

VZOROVÁ ÚMLUVA

o zajištění práce žáků a studentů ve výrobě

K zajištění úkolů vyplývajících z usnesení ústředního výboru Komunistické strany Československa ze dne 23. dubna 1959 o těsném spojení školy se životem a o dalším rozvoji výchovy a vzdělání v Československu a ze školského zákona, uzavřeli zástupci školy
 (dále jen „škola“), závodu
 (dále jen „závod“) a společenských organizací (Revolučního odborového hnutí, Československého svazu mládeže, Sdružení rodičů a přátel školy) ve škole a na závodě tuto úmluvu:

I. Závod

1. zajistí práci žáků a studentů ve výrobě a vytvoří podmínky k získání základů dělnické kvalifikace v souladu s učebními plány a osnovami a se svým výrobním programem a s přihlédnutím ke schopnostem a výrobním zkušenostem žáků
 pro žáků (studentů) ročníku, oboru
 z toho chlapců dívek
 (rozděleno podle jednotlivých školních roků);
2. pověří řízením práce žáků a studentů potřebný počet svých vybraných pracovníků; jejich úkolem je zajišťovat úspěšnou práci žáků a studentů po stránce organizační a výchovné a těsně spolupracovat se školou;
3. pověří přímým vedením práce žáků a studentů potřebný počet vybraných pracovníků; jejich úkolem je vést na pracovišti práci žáků a studentů obdobně jako mistři odborného výcviku učňů nebo jako instruktoři individuálního výcviku učňů;
4. zajistí a odpovídá za bezpečnost a ochranu zdraví žáků a studentů při práci ve stejném rozsahu jako u svých pracovníků, soustavně je seznamuje s předpisy pro bezpečnost a hygienu práce a zapůjčí jim potřebné ochranné pomůcky a oděv (popřípadě jim poskytne pracovní oděv a obuv);
5. zajistí pro žáky a studenty potřebná hygienická zařízení;
6. odměňuje žáky a studenty za vykonanou práci podle vládou schválených zásad;
7. poskytne žákům a studentům možnost ubytování a dopravy obdobně jako svým pracovníkům;
8. umožní školským pracovníkům zjišťovat v závodě, jak je plněna tato úmluva a učební osnovy, jaká je úroveň a metody výchovy žáků a studentů a jaké jsou její výsledky;
9. umožní učitelům školy, aby mohli konat praxi v závodě;
10. uvolní své nejkvalifikovanější odborníky pro externí pedagogické působení na škole.

II. Škola

1. zajistí pravidelnou docházku žáků a studentů do závodu ve stanovený den a čas a ve vhodném pracovním obleku;
2. stanoví potřebný počet učitelů k spolupráci s pověřenými pracovníky závodu a k pomoci při zajišťování dobré úrovně pedagogické práce;
3. spolupracuje s pověřenými pracovníky závodu při odstraňování vyskytnuvších se nedostatků a zejména při plnění a hodnocení úkolů a cíle výrobní práce.

III. Společenské organizace

Společenské organizace (Revoluční odborové hnutí, Československý svaz mládeže a Sdružení rodičů a přátel školy) soustavně sledují činnost žáků a studentů ve výrobě a napomáhají k úspěšnému spojení školy s výrobou.

IV. (Jen pro vysoké školy, popř. střední odborné školy)

Z á v o d

1. umožní, aby učitelé školy prováděli vědeckovýzkumnou činnost na pracovištích závodu a jeho ústavů a pečuje o využití této činnosti pro práci závodu;
2. umožní, aby se vynikající a nejkvalifikovanější odborníci ze závodu nebo z jeho vědeckovýzkumného ústavu zapojili též do práce školy.

Vysoká škola, popř. střední škola

1. zajistí, aby se její vědeckovýzkumná činnost a studentská vědecká činnost zaměřila k potřebám závodu;
2. umožní, aby její pracovníci pomáhali při řešení obtížných odborných problémů závodu;
3. využívá činnosti nejlepších odborníků z výroby a z vědeckovýzkumného ústavu závodu při práci na škole.

V. Způsob průběžné kontroly a celkového hodnocení plnění úmluvy

VI. Doba platnosti úmluvy a den nabytí její účinnosti

VII. Hlavní ukazatelé na celý několikaletý výchovný cyklus

VIII. Přílohy k úmluvě:

1. Součástí této úmluvy tvoří konkrétní učební osnova práce žáků ve výrobě a plán střídání pracovišť; u vysokých škol tarifní kvalifikační charakteristiky zvolených povolání a plány zaškolování studentů;
2. úmluva může být rozšířena o další přílohy zajišťující ještě těsnější spolupráci a pomoc mezi závodem a školou i mezi společenskými organizacemi v závodě i ve škole.

V dne 196.....

Za:
(závod)

Za:
(školu)

Za:
(ROH závodu)

Za:
(ROH školy)

Za:
(ČSM závodu)

Za:
(ČSM školy)

Za:
(Sdružení rodičů a přátel školy)

Poznámka:

Úmluva se upravuje podle konkrétních podmínek závodu a školy.